

Friluftspolitik Version 1, april 2018

Vuggestuebørn på tur i skoven med telt

Indledning

Vi betragter naturen som et af de bedste lærings- og udviklingsrum for børnene. Naturens foranderlighed, variation og mangfoldighed – med skiftende årstider, vekslende landskaber, dyre- og planteliv samt et iboende spisekammer, giver et bombardement af sanseindtryk til børn. Den store mængde sanseindtryk, der bringes i spil i børnenes møde med naturen og udelivet, styrker børnenes hukommelse og læring, da sanserne er det fundament alt tillært lægges ovenpå. Sammen med sanserne er en række grundbevægelser nødvendige for en veludviklet motorik, som er afgørende, idet børnene lærer med kroppen og udvikler sig motorisk, kognitivt, psykisk og socialt ved at være aktive og i bevægelse og gennem leg. Her er grundlegene, de lege børnene selv finder på for at udvikle sig sansemotorisk, psykosocialt og sprogligt, børnenes læringsstil.

Tankerne bag

Naturen er én stor sansemotorisk tumleplads, der giver albuerum, og som i sig selv tilbyder forskellige miljøer og nuancer; kontraster, dybde og perspektiv, der stimulerer udviklingen af hjernehalvdelene samt forbindelsen mellem disse – som har indflydelse på børnenes indlæringsmuligheder og læseparathed. Grundlegene i uderummet kan fremme børnenes opfattelse af egen mestring i positiv retning, da de ustrukturerede og uforudsigelige situationer kan øge deres deltagelse og indflydelse. I naturen er der rig mulighed for, at være udforskende over for sig selv og omgivelserne, og her er det påvist, at risikofyldt leg er udviklende og stimulerende for børnene ved, at de kan nærme sig det usikre og spændende. Med risikofyldt leg udvikler børnene sig motorisk og mentalt ved at bryde grænser og tage chancer. ”At børn udøver egen risikomestring er det bedste ulykkesforebyggende tiltag” (Ellen Beate Sandseter)

Forskning viser, at børn, der kommer ud i naturen dagligt, har en bedre motorik, et højere aktivitetsniveau, stærkere led, større smidighed, bedre balance og bedre koncentrationsevne; at de er mere fantasifulde og mindre syge – og derfor gennemgår en mere alsidig udvikling og indlæring. Det er også påvist, at børn leger længere og mere komplekse lege i naturen, og at lege i komplekse områder bliver mere kreative (Kylin 2004, Vigsøre og Nielsen 2006) Videre har det vist sig, at drenge og piger oftere leger med hinanden (Änggård 2009), og at børn gennem leg tilegner sig naturen som deres eget rum, og at det kan få betydning for børnenes emotionelle forhold til naturen (Kylin 2004). Når børn oplever naturen fra de er små, går på opdagelse, iagttager og undersøger naturen, fremmer det lysten til at eksperimentere og stille spørgsmål, som på sigt kan få betydning for, hvordan de forholder sig til naturen. Når børn og voksne har et fælles engagement i naturen kan det skabe rødder og identitet, og det at børn oplever at holde af naturen forme ønsket om at værne om den og tage vare på den.

Det er en grundlæggende forudsætning, at de voksne omkring børnene understøtter legen og læringen i udelivet, ved at kunne glædes og forundres sammen med børnene, skabe inspirerende rammer for aktiviteter og samspil i fællesskabet. De voksne skal være engagerede, nysgerrige og lydhøre overfor børnenes signaler og kunne fange børnenes opmærksomhed. De voksne skal være rollemodeller for børnenes bevægelsesglæde og være kropsligt aktive, da vi kender til spejlneuronernes betydning og derfor ved, at aktive voksne skaber aktive børn.

Dogmer for Børn & Miljø's friluftsliv

1. Alle børn har ret til at voksne omkring dem, understøtter friluftslivet

- Vi har tydelige forventninger til hinanden i forhold til at bruge udelivet.
- Vi bruger hinandens kompetencer og erfaringer indenfor friluft aktiviteter.
- Vi understøtter hinanden i at være aktive og kropslige rollemodeller i udelivet.
- Vi sikrer, at forældre kender til og er indforstået med vores profil, ved at give
 - ✓ Velkomstinformation
 - ✓ Friluftspolitik
 - ✓ Rygsækfolder + info om udstyr

2. Alle børn har ret til dagligt friluftsliv – året rundt

- Vi starter dagen i haven, på terrassen eller i og omkring naturværkstedet.
Kun ekstreme vejrforhold afholder os; vedvarende silende regn, tordenvejr og lign.
- Vi prioriterer, at udelivet danner rammen om vores dagligdag og aktiviteter med børnene.

3. Alle børn har ret til sanseoplevelser, til at bruge deres grundbevægelser og lege grundlege - ude og i naturen

- Vi sætter scenen - vi viser og inspirerer børnene i forhold til - hvad kan vi her?
- Vi er aktive og kropslige rollemodeller i alt hvad vi gør, og inddrager børnene i det praktiske arbejde i haven.
- Vi arbejder systematisk med børnenes grundbevægelser; krybe, kravle, løbe, gå, hoppe, hinke, springe, snurre, trille, svinge, gyngede, vippe, klatre, trække, skubbe, kaste, gribe og balancere.
- Vi sikrer, at børnene har tiden, roen og rammerne til at være i grundlegenes land og giver dem mulighed for at være i flow.

4. Alle børn har ret til risikofyldt leg i naturen – i forhold til deres nærmeste udviklingszone

- Vi udfordrer børnene i forhold til højde; klatrer, balancerer, hopper ned osv.
- Vi faciliterer aktiviteter med fart på; kælker, cykler, rutsjer, gynger.
- Vi understøtter, at børnene lærer at håndtere farligt værktøj; kniv, sav, økse, tændstål.
- Vi sikrer, at børnene oplever farlige omgivelser; bål, vand.
- Vi introducerer børnene til slagsmålslege, brydelege mm.
- Vi lader børnene få en oplevelse af, at de er "på opdagelse på egen hånd".
- Vi har sikkerhedsregler – for de voksnes brug af bål, udeværksted, omgang med vand.
- Vi sætter rammen for børnenes aktiviteter med udgangspunkt i vejledninger og anvisninger fremfor begrænsninger og regler.
- Vi definerer vores egen rolle i situationen og er ansvarstager.

5. Alle børn har ret til at komme på ture til skov, strand og mose – og opleve en varieret natur

- Vi sikrer, at alle børn har en ugentlig længere turdag, og at vi har reflekteret over, hvad der er på spil – hvad er børnenes outcome på sigt og output her og nu?
- Vi bruger vores lokale mose og park til korte formiddagsture.
- Vi er, som udgangspunkt, på tur på daglig basis med vores vuggestuebørn.

6. Alle børn har ret til aktivt og i naturen at opleve sammenhængen fra jord til bord

- Vi deltager i "Haver til Maver" med de mellemste/ældste børnehavebørn.
- Vi deltager i "Minihaver til Minimaver" med vores vuggestuebørn.
- Vi inddrager børnene i at så og plante, sanke, høste, tilberede mad over bål og har plantetema og høsttema.

7. Alle børn har ret til at opleve, sanse og eksperimentere med de 4 elementer; ild, jord, vand og luft

- Vi ansører f.eks. børnene til at samle tændmateriale i form af birkebark, tidselkugler, dunhammere mv. til den fælles bålpose, når de er på tur, lave ild med tændstål og lære at bygge bål.

8. Alle børn har ret til, at lære at drage omsorg for – og tage vare på naturen og på levende væsener – i naturen

- Vi er nysgerrige, vidende og fortællende sammen med børnene i naturen - og viser med vores adfærd, hvordan vi tager vare på vores miljø og på alt levende - hver dag og altid.
- Vi har affaldstema og indsamling af skrald.

9. Alle børn har ret til at opleve at sove i det fri

- Vi har årligt en primitiv overnatning for vores ældste børnehavebørn.
- Vuggestuebørnene oplever at sove middagslur i telt – på langtur.

10. Alle børn har ret til at friluftslivet er et læringsmiljø for temaerne i læreplanen

- Vi arbejder med læreplanens temaer med udgangspunkt i naturen og udelivet og tænker naturens mange muligheder ind.
- Vi lader os inspirere af hinanden, og af den mangfoldighed vi har af materiale vedr. natur og friluftsliv.
- Vi tager udgangspunkt i - og inddrager børnenes perspektiv, følger deres spor – indenfor rammen.

